

Ingen bad om ordet.

Forslaget til rigsdagsbeslutning
vedtoges med 53 stemmer mod 7.

Første næstformand (Elmquist): Da der nu er vedtaget enslydende beslutninger af begge ting, vil der blive givet udenrigsministeren meddelelse herom.

Den følgende sag var:

Første behandling af forslag til rigsdagsbeslutning angående Danmarks ratifikation af de på den diplomatiske konference i Genève den 12. august 1949 undertegnede fire konventioner henholdsvis til forbedring af såredes og syges vilkår i de væbnede styrker i felten, til forbedring af såredes, syges og skibbrudnes vilkår i de væbnede styrker på søen, om behandling af krigsfanger og om beskyttelse af civile personer i krigstid.

(Forslaget til rigsdagsbeslutning findes i tillæg A. sp. 6117).

Sagen sættes til forhandling.

Udenrigsministeren (Ole Bjørn Kraft): Erfaringerne under den anden verdenskrig viste tydeligt utilstrækkeligheden af de hidtil gældende aftaler til forbedring af såredes og syges behandling under en krig og om behandling af krigsfanger, ligesom nødvendigheden af internationale bestemmelser til beskyttelse af civilbefolkningen i krigstid gjorde sig stærkt gældende.

Kort efter krigens afslutning tog Den Internationale Røde Kors Komité skridt til at tilvejebringe sådanne nye regler og indkaldte en konference i Stockholm i august 1948, hvori også den danske regering deltog. Konferencen udarbejdede forslag til fire konventioner om de nævnte spørgsmål og anbefalede afholdelse af en særlig diplomatisk konference til vedtagelse af konventionerne. En sådan konference sammenkaldtes af den schweiziske regering i Genève i april 1949, og heri deltog en dansk delegation, der repræsenterede udenrigsministeriet og andre interesserede kredse. Konferencen vedtog den 12. august 1949 følgende fire konventioner: konvention til forbedring af såredes og syges vilkår i de væbnede styrker i felten, konvention til forbedring af såredes, syges og skibbrudnes vilkår i de væbnede styrker på søen, konvention om behandlingen af krigsfanger

og konvention om beskyttelse af civilpersoner i krigstid.

Delegationen underskrev disse konventioner på Danmarks vegne i lighed med de øvrige deltagende stater, og konventionerne trådte i kraft den 21. oktober 1950, efter at to stater, Schweiz og Jugoslavien, havde ratificeret.

Konventionerne betyder vigtige fremskridt i forhold til tidligere regler. Krigsfangekonventionen lægger således forøget vægt på den humanitære side af spørgsmålet om fangernes behandling, og der er til sikret dem en langt bedre stilling, idet der såvidt muligt skal tages hensyn til menneskerettighederne. Fra dansk side blev der lagt særlig vægt på, at konventionens beskyttelse også kom til at gælde for medlemmer af modstandsbevægelser, og man krævede en lempelse af bestemmelserne for anerkendelsen af disse bevægelser. Det danske synspunkt vakte stor modstand, men fandt principielt tilslutning, og den endelige formulering må betegnes som ret tilfredsstillende for det danske standpunkt, som det vil fremgå af reglen i konventionens artikel 4. Endvidere bestræbte den danske delegation sig for at få fastslået, at den beskyttelse, der ved artikel 4 tillægges medlemmer af væbnede styrker, også skal gælde for de såkaldte illegale frihedskæmpere, idet artikel 4s opregning af de kategorier af personer, der har krav på behandling som krigsfanger, ikke burde anses for udtømmende. En bemærkning om det danske standpunkt, som ikke mødte modstand, blev tilføjet protokollen. Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt civilbefolkningen havde ret til selvforsvar overfor en ulovlig angrebskrig eller overfor ulovlige handlinger fra de krigsførendes side i enkelte tilfælde, accepterede konferencen ligeledes den danske opfattelse, der gik ud på, at civile personer, som deltog i et sådant selvforsvar, ikke kunne behandles som retsløse og eksekveres uden lov og dom af de krigsførende.

Den fjerde konvention om behandling af civile personer i krigstid udgør en glædelig international nydannelse. Der viste sig under forhandlingerne en vis modsætning mellem stormagterne, der ikke ønskede besættelsesmagternes myndighed begrænset for stærkt, og de lande, der som Danmark havde gjort bitre erfaringer under besættelsen og derfor ønskede den størst mulige beskyttelse mod en besættelsesmagts overgreb. Det resultat, man nåede til, må i det store og hele siges at være et tilfredsstillende kompromis.

Under hensyn til den bestående situation